

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΚΟΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΑΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΚΥΤΤΑΡΩΝ

Τσάτσου Ιωάννα ¹, Αδαμακίδου Θεοδούλα ², Γκοβίνα Ουρανία ³

¹.RN, MSc, PhD(c), 251 Γενικό Νοσοκομείο Αεροπορίας, Αθήνα

².Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα

³.Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα

Εισαγωγή: Η αυτόλογη και η αλλογενής μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων είναι θεραπευτικές επιλογές για ασθενείς με αιματολογικές κακοήθειες. Οι ασθενείς αντιμετωπίζουν πληθώρα προβλημάτων, όπως η σεξουαλική δυσλειτουργία που επηρεάζει σημαντικά την ποιότητα ζωής (ΠΖ) τους.

Σκοπός: Η διερεύνηση της συσχέτισης μεταξύ της σεξουαλικότητας και της ΠΖ ασθενών με αιματολογικές κακοήθειες που υποβλήθηκαν σε μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων.

Μέθοδος Ανασκόπησης: Διεξήχθη συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση. Η αναζήτηση έγινε στην βάση δεδομένων Pubmed με τους όρους: «Sexuality, sexual dysfunction, Quality of Life, Hematopoietic stem cell transplantation», για τα έτη 2008-2019 στην Αγγλική γλώσσα.

Αποτελέσματα: Ανασκοπήθηκαν δεκατέσσερις μελέτες που παρουσίαζαν ετερογένεια στα χαρακτηριστικά τους. Από τις περισσότερες προέκυψε ότι η σεξουαλική δυσλειτουργία παρουσιάζεται ακόμα και μετά από χρόνια από την μεταμόσχευση και επηρεάζει αρνητικά την ΠΖ. Το γυναικείο φύλο, το είδος της μεταμόσχευσης (αλλογενής) και οι συνέπειες αυτής (νόσος μοσχεύματος έναντι του ξενιστή) ήταν παράγοντες κινδύνου για την σεξουαλική δυσλειτουργία. Η σεξουαλική δραστηριότητα των ασθενών μειώθηκε αρχικά αλλά επανήλθε μετά το πρώτο έτος από τη μεταμόσχευση. Τα συνηθέστερα σεξουαλικά προβλήματα που αναφέρθηκαν ήταν η στυτική δυσλειτουργία για τους άνδρες και η έλλειψη επιθυμίας για τις γυναίκες. Στην πλειονότητα των μελετών, με την πάροδο του χρόνου, η βελτίωση των σωματικών και ψυχολογικών συμπτωμάτων και της σεξουαλικής λειτουργίας οδηγεί σε βελτίωση της ΠΖ.

Συμπεράσματα: Η σεξουαλικότητα και η ΠΖ των ασθενών επηρεάζονται από τη μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων και υπάρχει μια σημαντική θετική συσχέτιση μεταξύ της σεξουαλικότητας και ΠΖ. Ωστόσο, υπάρχουν περιορισμοί στις μελέτες που καθιστούν δύσκολη την γενίκευση των αποτελεσμάτων.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

- Yi JC, Syrjala KL. Sexuality after hematopoietic stem cell transplantation. Cancer J (Sudbury, Mass.) 2009;15:57-64.
- Li Z, Mewawalla P, Stratton P et al. Sexual health in hematopoietic stem cell transplant recipients. Cancer 2015;121:4124-31.
- Liptrott SJ, Shash E, Martinelli G. Sexuality in patients undergoing haematopoietic stem cell transplantation. Int J Hematol 2011;94:519-24.
- Pidala J, Anasetti C, Jim H. Quality of life after allogeneic hematopoietic cell transplantation. Blood 2009;114:7-19.
- Georges GE, Bar M, Onstad L et al. Survivorship after Autologous Hematopoietic Cell Transplantation for Lymphoma and Multiple Myeloma: Late Effects and Quality of Life. Biol Blood Marrow Transplant 2019; pii: S1083-8791(19)30653-6.